

Podmaniczky Szilárd

TILDA TOJÁSA

Két éve költöztem be a városba. Addig falun éltem egy nagy házban, ahol a kert végén akkora akácok nőttek, hogy alkonyatkor a házig vetettek árnyékot.

Először nehezen bírtam ezt a harminc négyzetmétert, mintha mindenütt falak vettek volna körül. De aztán megszoktam, mert nem gondoltam rájuk. Azért az nagy változás, ha a városból megy ki a faluba az ember, kap egy ilyen lyukért ott egy egész kertet meg házat, járkalhat mindenfelé, mégis otthon van.

A fiam vett tíz cserép virágot, hogy ne hiányozzon annyira a kert. Vett egy locsolókannát, az is zöld, hogy minél több legyen. Ezeket a városi virágokat nem nagyon ismerem, némelyik akkor is mozog, ha nem fúj a szél.

A nap délután süt be a lakásba, mert csak a szobán van ablak, az meg nyugatra néz. A fiam mindennek tudja az előnyét. Nem fogja reggel zavarni anyukát a nap, nyugodtan aludhat ameddig akar, vagy ha hajnalig tévézik, akkor délben is kelhet, lesz itthon konzerv meg fagyaszott pacal, elég egy alapos hagymás rántást csinálni.

Mondjuk a fiam soha nem tudott főzni, csak enni. A felesége se tud, azt mondja, akkor minek csinálnák azt a sok konzervet. Karácsonykor rakott marhanyelv volt, hármunknak négy dobozzal is fölbontott, kell az a kis plusz a szentestén. Azt mondta, a bor is palackban van, és kinyitjuk, senki nem csinál külön bort a vacsorához magának. A biztonság kedvéért három konzervnyitójuk van, így akár kettő is elromolhat egyszerre.

Valamelyik délután megkérdeztem a fiam, mert nem bírtam a kíváncsisággal, hogy az ilyen nő, mint a felesége, aki a konzervet preferálja a konyhában, vajon hogyan viselkedik az ágyban. Akkorára nőttek a fiam fülei, mint egy szatyornak. Ott is konzervből csinálja? Nem akart válaszolni, hogy az anyja előtt nem szeretne elárulni titkokat, mert neki mégis csak az a saját családja. Aztán addig unszoltam, hogy azt mondta, kazetta. A Gréta kazettázik, máshogy nem megy neki. Nézi egy fél órát a videón, aztán lehet vele mindent csinálni.

Nem bírtam ki, hogy ne mondjam, hogy fiam-fiam, elég furcsán választottál. Nem volt más nő a közeledben? De hogy a Gréta nem

ilyen volt, a sok munka miatt kell neki a plusz inger, napközben lefárasztják a bicikliboltban. Az egyiknek olyan kormány kell, a másiknak a csomagtartón is dudu, a harmadik meg elviszi kipróbálni, és nem hozza vissza.

Hát jól van, beláttam, hogy a konzervnek is a bicikli az oka. Aztán még azt is megkérdeztem, hogy te boldog vagy, fiam? Erre se akart válaszolni, csak hümmögött, hogy mi az a boldogság, senki se tudja, nem lehet állandóan filozófiából élni, kell olyan is, hogy nem tudsz valamit, csak nézed a tévét, eszed a mogyorót, és hallgatod a szemeteskocsi pityegését.

Eleinte minden hétvégén meghívtam őket ebédelni, nehogy rákosak legyenek a konzervtől, de nem bírtam pénzzel, lassan egy kacsát is megettek. Meg egyre inkább kifogytunk a témából, a Gréta ebéd után rejtvényt fejtett, vagy rágta a körmét. Egyszer se jutott eszébe, hogy elmosogatna vagy levinné a szemetet, nekem kellett meglepcsőzni a harmadikat, ami legalább negyedóra.

Egyszer, amikor visszaértem, hallom a konyhai légszűrőn át, hogy veszekednek. A Gréta azt akarta, hogy írassam át a fiam nevére a lakást, mert ha meghalok, sokat kell utána adózni. Zoli meg azt mondta, hogy ő ilyet soha nem tenne, hogy a pénz miatt élve temesse el az anyját. De a Gréta azzal érvelt, hogy a halál után annyi adót fizetnek, amennyiből olyan kocsi is kijön, aminek kacsalábon forgó a kesztyűtartója.

Köhögtem odakint meg hozzávágtam a falhoz a vödröt, hogy jövek, aztán abbahagyták, és megkérdezte a Gréta, hogy sikerült-e levinni a szemetet.

Innentől elmaradtak az ebédek, mert mondtam a fiamnak, hogy hétvégén kártyázni járok. Akkor bevallotta, hogy ő is kártyázik, és megismert egy nőt, aki nagyon szereti. És a Gréta? A Gréta az más, az állandó. De hogy ez a nő, amikor nem látják, megsimogatja a fejét, és hoz egy kávét, hogy kimenjenek cigizni. És akkor most mi lesz. Semmi, mi lenne? Nem mer hozzá jobban közeledni, mert a nő az új pénztáros a gyárban, és pénztárossal kikezdeni, végződhet nagyon rosszul is.

Látod, fiam, nem vagy boldog. Megdobban a szíved, ha egy kicsit jók hozzád. A Gréta csak szex és körömrágás. Ideje váltanod.

Aztán mindig csak hallgat és hallgat, és azt mondja, ne szóljak bele, ez az ő élete és nem az enyém. Ez biztos. Most meg az érdekli, hogy jól megvoltam-e az apjával, hogy miért nem nősültem a halála után, mert neki csak homályos emlékei vannak róla, ahogy éjszaka riadóban futott a laktanyába, meg hogy a pisztoly föl volt akasztva a fürdőszobában.

Most jöttem rá, hogy fogalmam sincs, mi maradt meg a gyerek fejében az apjáról, hogy mit álltam én ki egy katonatiszt mellett, amikor napokig napszemüvegben járt. Úgy éreztem, egyszerre tíz házasságot éltem le az Elemér mellett, dehogyan házasodnék újra. Olyan üres lett minden, amikor elment arra a gyakorlatra, hogy le mertem volna írni, nem jön vissza többet. Lelőtték szegény fejét. Véletlenül. Hátba találta egy gránát. Mert mindig mindennel zsonglőrködött. Hogy ő bármit földob, azt úgylis elkapja. Hát ez lett a vége, nem kapta el.

Aztán hogy magamra maradtam, szokásom lett kijárni a tóra, vittem egy veknit, és ettettem a madarakat. A kert elgazosodott, három embert hívtak kivágni, mikor eladtam.

Jó volt nézni a madarakat, ahogy esznek és úsznak egyszerre. Itt, a városban kijártam a térre a galambokhoz, de mire egy veknit elszórtam nekik, jött a parkőr, hogy ne szemeteljek. Mostanában szeletelt kenyeret veszek, és a koldusoknak osztogatom az utcán. Először elfogadták, másodjára rácsaptak a lábamra a bottal, hogy ne morzsáljam össze a placcot, mert jönnek a galambok, és körbeszarják a sapkájukat. Vigyek inkább pénzt, ne ezt a szar tartósítószeres kenyeret. Hát abbahagytam, nem vittem nekik.

Délután, ha besüt a nap, elhúzom a függönyt, és a tévét nézem. Megöntözöm a virágokat, lemosom a csapról a vízkövet. Néha bedobok egy üveg sört, és alszom hétig, nézem az alkonyodó falakat. Vajon hány évem lehet még hátra? Meddig kell itt fekvődni, és visszagondolni az elmúlt télre, amikor olyan hűvös volt a lakásban, hogy sütőpapírba csomagoltam a virágokat, nehogy megfázzanak? Múlik az idő, és nincs mire várni benne. Ezt azért nem gondoltam volna az öregségről. Talán ha Elemér élne, többet beszélgetnénk. Azt hittem, olyan lesz megöregedni, mint mikor a férjem zubbonyzsebében rátaláltam egy tojásra. Nem kérdeztem tőle semmit, de valahogy beleláltam az agyába. Viszszaraktam a tojást, másnap reggel belebújt a zubbonyába. Este föltette a fogásra, és lefeküdt aludni, dél óta ittak valami pincegazdaságban. Beleenyúltam a kabátba, nem volt benne a tojás. Soha nem beszélünk róla. Volt egy közös titkunk, amit csak én ismertem. Azóta sokszor gondoltam arra, hogy ott volt az a kabátban, csak lent, a cipzáras zsebben.

Élet és Irodalom, 2008. június 6.

(Podmaniczky Szilárd 1963-ban született Cegléden. Prózát ír. József Attila-díjas.)